

ZDRUŽENI NARODI

Konvencija proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju

A/55/44, 189.-212. odst.

16. maj 2000

Izvirnik: ANGLEŠKI

ODBOR PROTI MUČENJU

24. zasedanje

**OBRAVNAVA POROČIL, KI JIH DRŽAVE POGODBENICE ODDAJO PO
19. ČLENU KONVENCIJE**

Sklepne ugotovitve Odbora proti mučenju

Slovenija

189. Odbor je 12., 15. in 17. maja 2000 na 428., 431. in 435. sestanku (CAT/C/SR.428, 431 in 435) obravnaval uvodno poročilo Slovenije (CAT/C/24/Add.5) in sprejel naslednje sklepe in priporočila.

1. Uvod

190. Odbor z odobravanjem sprejema uvodno poročilo Republike Slovenije, ki je bilo sicer pripravljeno z zamudo, saj bi moralo biti poslano že leta 1994, vendar v skladu s splošnimi smernicami odbora.

191. Odbor se veseli konstruktivnega dialoga z državo pogodbenico in se delegaciji zahvaljuje za dodatne ustne informacije.

2. Pozitivni vidiki

192. Odbor opaža, da država pogodbenica ob ratifikaciji konvencije 15. aprila 1993 ni izrazila pridržka po 20. členu in je dala izjavi po 21. in 22. členu konvencije.

193. Odbor z odobravanjem sprejema, da je bilo uvodno poročilo države pogodbenice pripravljeno ob pomoči specializirane nevladne ustanove.

194. Odbor kot pozitivno sprejema dejstvo, da je z ustavo države pogodbenice zagotovljeno varovanje širokega nabora človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s prepovedjo mučenja.

195. Odbor z zadovoljstvom opaža, da ni prejel informacij o domnevnem mučenju po 1. členu konvencije v državi pogodbenici.

196. Odbor se veseli vzpostavitve posebne institucije Varuha človekovih pravic za zaščito človekovih pravic in z zanimanjem spremlja njegovo učinkovito in odgovorno delo.

197. Odbor z zadovoljstvom opaža, da zakonske določbe narekujejo izključitev dokazov iz evidenc v primerih, ko so bili ti pridobljeni s kršitvijo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

198. Odbor odobrava spremembo Zakona o kazenskem postopku, ki zagotavlja obvezno pravno pomoč osumljencu za ves čas pridržanja. Poleg tega kot pozitivno sprejema uvedbo številnih ukrepov, ki med predhodno preiskavo nadomeščajo pridržanje.

199. Odbor odobrava sprejem Kodeksa policijskega ravnanja.

200. Odbor kot pozitivno sprejema uvedbo pravilnika za gradnjo, obnovo in vzdrževanje policijskih zmogljivosti za pridržanje.

201. Odbor z odobravanjem sprejema vzpostavitev Urada za usmerjanje in nadzor Policije in Sektorja za notranje preiskave pri Službi generalnega direktorja Policije.

3. Dejavniki in težave, ki ovirajo uporabo določb konvencije

202. Potem ko je Slovenija leta 1991 postala samostojna, je doživela celovito socialno, gospodarsko in politično tranzicijo in postala demokratična država, kar je zahtevalo velike napore in kar bi lahko bil razlog za pozno oddajo prvega poročila.

4. Pomisleki

203. Odbor sprejema informacijo, navedeno v poročilu, da je potreben poseben prenos opredelitve mučenja iz 1. člena konvencije v slovensko pozitivno kazensko zakonodajo, da bi se omogočil pregon kaznivega dejanja mučenja. Poleg tega opaža, da je 23. marca 2000 začel veljati nov Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij, ki uvaja novo opredelitev mučenja. Vendar je zaskrbljen, ker taka opredelitev ni bila uvedena v Kazenski zakonik ter ker materialno kazensko pravo ne določa mučenja kot kaznivega dejanja in zato domnevnega storilca ni mogoče kazensko preganjati in mu izreči ustrezne kazenske sankcije.

204. Odbor izraža zaskrbljenost zaradi obtožb o primerih policijskega trpinčenja pripadnikov romske skupnosti in pretirane uporabe sile proti njim, ki naj bi v nekaterih primerih pripeljali do resnih poškodb.

205. Izražena je tudi zaskrbljenost glede obtožb o pretirani policijski uporabi sile pri aretacijah.

206. Odbor se je seznanil z dejstvom, da Zakon o tujcih v splošnem izključuje možnost izгона tujca v državo, kjer obstaja nevarnost, da ga bodo mučili. Vendar pa izraža zaskrbljenost, da drugi odstavek 51. člena zakona, ki omogoča odstopanje v primerih, ko oseba ogroža javno varnost, ne spoštuje obveznosti države pogodbenice po 3. členu konvencije.

207. Odbor je zaskrbljen zaradi neprimernih razmer, v katerih bivajo prosilci za azil v državi pogodbenici.

5. Priporočila

208. Čeprav odbor odobrava vključitev opredelitve mučenja iz 1. člena konvencije v nacionalno zakonodajo na področju izvrševanja kazenskih sankcij, priporoča, da država pogodbenica tako opredelitev vključi tudi v materialno kazensko pravo.

209. Odbor priporoča, da država pogodbenica sprejme potrebne ukrepe za preprečevanje policijske zlorabe sile proti romskemu prebivalstvu in drugim manjšinam, predvsem v primerih aretacij in pridržanja.

210. Odbor priporoča, da država pogodbenica premisli o spremembi zakonodaje, ki omogoča izgon tujca v državo, v kateri obstaja nevarnost, da ga bodo mučili, tj. izgon, upravičen z dejstvom, da je posameznik ogrožal javno varnost, tako da bo ta zadostila pogojem 3. člena konvencije.

211. Prednostno pa odbor poziva državo pogodbenico, naj sprejme vse potrebne ukrepe, da prosilcem za azil zagotovi bivalne razmere v skladu z zahtevami 16. člena konvencije.

212. Državo pogodbenico vljudno poziva, naj drugo periodično poročilo odda do 14. avgusta 2001.